

בין השתיים

כמוכן, שהתזמורת מרובת-הכלים שנתקשקה בקולות ובנות-קולות שונים, בשעת משפט הרצח ולאחריו, על אנשיהשמאל האדורים שנתעקשו להכעים ולתיאבון לראות דוקא יהודים בדוצת-ארלוזורוב, לא חסר בה בלי-הומר רביההמולה של „אגודת-ישראל“.

צירופו היה הכרת, נזירה, ממש אימי-פרטיב קטיגוריו, פשוט, לשם שלימות-ההרמוניה של המנגנים והמנגינה.

וכך עומד במד יהושע רוזנר ודוי-יש ברבים: „שעות-הראש תסמר מדי נקרא עתוני א"י של „השמאליים“ ואנו רואים בכמה הנאה, בכמה שמחה נתי-חבלה במהנהיהשמאל הידיעה על קסקי-דין של מיתה על סטאבסקי — — — צריך להדגיש בפירושו: המנמה לתלות את מעשה-הרצח ביהודי מוכיחה לא כלכך את העדר הרגשתי-הערבות עם הפרט, אלא גם עם כלל-ישראל — — — ההדגשה היהודית נתקחתה אצלם כל כך, שאינם יכולים להרגיש עוד את הצער המכרסם לבו של כל יהודי לא-מפלגתי — לא רביווניסט, אלא יהודי די פשוט סתם — שהיתה אפשרות, כי משום חילוקי-דעות מפלגתיים אורי-לים נעשה יהודי רוצח ושפך דם-יהודי חרימפושע. לא, יהודי, אשר לב יהודי ומצפון יהודי לו לא יוכל להעלות על דעתו מחשבה כזו — — —“

ובכן, כל שמעלה על דעתו אפילו את האפשרות, כי יד יהודים רצחה את ארלוזורוב אינו מעיד על עצמו, אלא שהרגשתו היהודית קהויה ופגור מה והרגשתי-העריבות שלו פגה ונתגדעה ולדי היהודי נע — ומצפונו היהודי

נתמסמס ואיננו. ודוק: אפילו את האפשרות, את המחשבה. אך נשמע המשכם של הרב-ג. „רצח ארלוזורוב הוא הרצח השני, שני עשה בעשר השנים האחרונות על אדמת הקודש של א"י באישיות יהודית, שקיימה בחייה תפקיד ידוע — מרובה או מועט, לא זה העיקר — בחיים הפוליטיים של הארץ. בשני המקרים אין יודעים, מיחז הרוצח האמיתי. במקרה פרופ' דייחאן לא הגיע אפילו לידיו משפט. אלה שעמדו קרובים מבהינה פוליטית לפרופ' דייחאן לא רצו להטיל האשמות כל אימת שלא היו בידם ראיות ברורות, היכן לבקש את הרוצח חים. גם היום אין רצון לבקש סמית-בת-פרשיות בין שני המקרים. אך בניגוד לרצון מוכרחים להתעורר היהודים עצובים כשרואים, מה פרויעזר נעשה יהודי לחברו, בכמה קלות יהודי יכול להטיל האשמות חמורות על חברו“ („יודישעס טאגבלייט“, גל' 238).

אך מד יהושע רוזנר שמא תואיל בחסדך לומר לנו בנלוי: אתה וחבריך לבכם לא נתקחה ולא נעסר אפילו שעה קלה אחת ומצפונכם היהודי לא נתמסמס אפילו שעה קלה אחת, כלומר אתה וחי-בריך לא העליתם על דעתכם אפילו משהו מן המשהו, אפילו כהרף עין, את עצמיה אפשרות, את עצמיה מחשבה, כי דייחאן יכול היה להירצח בידי יהודים? ועם רצח ארלוזורוב לא ביקשתם כל סמיכות-פרשיות, אפילו פירור של סמיכות-פרשיות? ושמא תור-איל בחסדך לומר לנו גם בנלוי: אתה

וחבריך מתנפחים כל כך ברוגזה כש-קוראים לכם בשמות היאים והנאים לכם? למשל, כשאומרים לכם שאתם עדת הנפים ועבועים?

וכל חבריך מאמינים, למשל, ב„נוסחה המינית“ של הרצח, כלומר שהנרצח נפל קרבן למעשה-הנקם על פשעים מייניים אשר פשע? אך אם כן, על שום מה ראו חבריך לכתוב בפירוש ודרך רמו על אותה אפשרות ואותה מחשבה, כי יד יהודית באמצע? הרי אותו „יודישעס טאגבלייט“, שבו נהפך סם עתה סאמרך, הפריח עם ראשית משפט סטאבסקי שמועת, כי בישיבת סנורה של רביווניסטים בירושלים נדון ענין רצח-דייחאן ונאמר כי הרוצח הוא אישיות התופסת מקום נכבד בחיים הציבוריים של הסתדרות העובדים — ואינו זוכר שאתה או איזה מחבריך הרעימו קול תוכחתם על עצם-האפשרות ועצם המחשבה, כי יהודי יכול היה להיות רוצח. אדרבא, בלוי-מבטא של חבריך בירושלים „קול-ישרא-אל“ הביא גם הוא את הידיעה הזו וצדף לה קריאה למשטרה, שתפתח מיד בחקירה נמרצת ולא ראה כל חרבה לעצמו לומר, כי אין הוא מתיר את עצם-המחשבה ועצם-האפשרות, כי הרוצח יכול להיות יהודי וכל המעלה על דעתו מחשבה ואפשרות כזו. לבו פהגי ומצפונו עקור וחרב והרגשתי-הערבות שלו לכלל-ישראל מעורערת.

במובן שאני יודע, כי השאלה שלי אינה אלא דיטורית. יודע אני שלא תור-איל לטרות ולהשיב תשובה. גם משום שאינך להוט כל כך, שאביא לפני הקורא צורדי-המאמרים שכתבתם בעתוני-כס עם רצח-דייחאן. אין כי כל תקוה שתצא להשיב תשובה. אך השיבני תשובה אתה ומטנה: על שום מה אתה

צעקות ובלבולים בבית הכנסת בתל-אביב בשעת „עליתו“ של סטאבסקי, רוגזה ומכות בכפר סבא — מי אשם בכך? אָנא, קראי את עתוניהם לסוגי-הם למן „דואר היום“ עד „העתון המדי-יחד“ ותשמעו, כי לא באג התפרצויות אלו אלא משום „כרוזי מפא"י מוסיפים לשאת פרי ישוב להם“ („דואר היום“, גל' 256), ומשום מאמר פלוני וברומה. הם יודעים שבכרוזים ובמאמרים אלו לא נאמר אלא מה שנאמר בפסק הדין של בית המשפט לערעורים ואף על פי כך הם מבריונים, כי דברים-שבכתב אלה פדים צעקות ובלבולים ומכות לאמור, שהם מאמינים הרבה בכוח-ההשפעה והפעולה של דברים שבכתב, ביהוד כשמנהיגים כותבים אותם למיני-הגיהם. אך, אדונים נכבדים, אם לדעתכם דברים-שבכתב המספרים בנלוי מה שנאמר בפסק-דין גלוי של בית משפט נלוי, גורמים לצעקות ובלבולים גלמי-כות, מה צריכה להיות השפעתם של דברים-שבכתב הקוראים בחשאי אך בפירוש לא לבד לצעקות ובלבולים לים גלמכות אלא למעשי-טירור ורצח מתוך שהם קושרים בתרים למעשה-טירור ורצח? מה צריכה להיות השפעתם של דברים-שבכתב כאלה כשהם מחזרים בחשאי בין חברים צעירים באגודת-סתר הכפופים לגדולים מהם, המורים הלכות גדולות ואפורשות בס-רגשת הניפוח ובקדושת הטרור ובגד-לת. הכוב? מה צד-כה ומוכרחה להיות השפעתם — לא

פרי ישוב להם? לא כזב ולא טירור, לא ניפוח ולא רצח? והרי בשנת-גלגלו אור-תם הדברים-שבכתב, חליפת המכתבים שבין חברי-הבריונים ומנילת הסיקרי-קין ושאר התעודות מה היה אָז בפיי-כב? הרי אָז טרחתם כמה וכמה טרחות ובלבד להפחית את האימה שנגלתה ובל-כד ליטול עוקציה הדוקרים ולהקטנה חודה המכאיב, ובלבד להכליע את בקי-בוקי-הרעל הזה בנעימת. והרי עתה אָנו שומעים מפיכם מה מופלגה אמרי-נתכם בדברים-שבכתב, להיכן נטרדה האמונה אָז כשלא היו לפניכם כרוזים תמוסרים תכנו הנלוי של פסק-דין גלוי אלא תורה שלימה המפארת את הטרור ואת הרצח, אלא תורה שלימה שנמוגה בה תאות-השמד ואימת-רשי-סי?

אתם אמרתם, כי הפועלים הם שטפי-לוי עלילת-ישוא על שני צדיקים גמרי-רים, כמעשה-הדיפוס, כמעשה-הכיליני-וכדומה. בקיצור הפועלים הם שעשו אתמוספירה כזו, שהדיינים שפטו תחיי-לה פסק-דין של מיתה. כמוכן, שלא דיברתם על אתמוספירה כלכך, דיברתם על קנאניה עם המשטרה וחברכם בגר-לה עשו כדרך המרחיקים עדותם ודיבר-רו על שוחר, חדר שינה של הנציב וברומה. כמוכן שלא רציתם להעלות על דעתכם ועל העת קוראיכם, כי לו-היה אפילו השופטים מביאים בטנין לא-בלבד את העדויות שהכריעו לכף-ההאר-שמה אלא את האתמוספירה, הרי אפי-שר שנים הנאשמים ידם באתמוספירה כזו. אזלי תואילו, למשל, אנשי „הע-תון המיוחד“, לקרוא דברי-תברכס דיי-כרד-ליכט-היום, שנתפרסמו בעתון-נם של הרביווניסטים הגרוסמנאים בוינא. אָמנם גם מפיו תשמעו על

שמפא"י ניצלה את הרצח לטובתה וכי-דומה, בפומנכם, אך תשמעו גם דכי-רים כאלה: „התנועה הרביווניסטית — — — נעשתה בהמשך-הזמן, ביחוד-לאחר הפילוג בשנת 1933 חיקוי-השיטות הפאשיסטיות — — — על אף כל התזהרות של ידידיו וחבריו-למלחמה מכבר נשתקע ז'אבוטינסקי במישחק של „ספארטוזם“, של „מנהי-גות“ ושל „משמעת צבאית“. נתלגו במלוא-הסכנה חוסר המשמעת שלו, לטיה להפרזה והטול-רנציה, ואפי-לה ההאדרה של יסודות אנרכיס-טיות, חול-גיים, שאין מפלגה פוליטית סובלחם. התוצאה היתה פיצוץ המפלגה הצעירה, אך רכתה-סיכויים לעתיד לבוא, התסורה של כל החברים בעלי אהריות ומחשבה פוליטית מאר-תו, רביווניים“ של קצה ופראות-בלבד. אך לא כלכך דברים אלה גם קצה מאכרות על המשפט, על פסק-הדין של הערכאה הראשונה: „שפסק-דין כזה היה בגדר-האפשר, שנוצרה אתמוספירה, שעוררה בשני השופטים האנגלים את הודאות, שסטאבסקי ורו-זבלאט העומדים לפניהם הם המבצעים — זוהי לא בלבד אשמת השיסוי המפי-לגתי של „הסתדרות“ אלא הפורע-נות הטרנית של הרביוני-גיום, שסבל בנושאי-דברו ובנציגים שלו בארץ ישראל הופעות כאבא-אחימאיר. גם סטבסקי הוא קר-בן של כתב-נותי-הקושרים הרדי-מנטיות אנרכיסטיות הזו, של-קבוצה קטנה, שהיא בזר-מצד-הרוח-ני והפוליטי, שנטייתה חולנית-ואנטיסוציאלית, ששיחקה ברעי-יונת-טירור והמיטה על עצמה קלון-ביבוריות, עד שהשתלשלת לאמונה

לחה של מסיבות גרפה איש צעיר לאבי-
 דן. שהקבוצה הזו נסבלה על ידי מר
 ז'אבוטינסקי, חרף הוזהרות-תמיד של
 ירדנים מכבד, ולא זו בלבד אלא זכתה
 לעידודו — זהו בעקופין פסוק דין
 של חובה על שיטותיו הפור
 ליטיות".

ובכן, באלה דברי הכותב, היודע
 יפה את הרביוניזם, שהיה מראשי
 מפלגתו ועתה מראשי החלק הגרוסמני,
 ששופרו יצלגו הוא „העתון המיוחד“.
 לפי הדברים האלה אפשר שהאתמוספיר
 רה שיצרה כת אחימאיר וחבריו תחזק
 בלב שופטום זרים את ההכרה, כי בני
 הכת הזו עלולים להיות רוצחיו של
 ארלוזורוב. לאסור שלסברתו יש בהם
 במנילות-הכתב ושאר תעודותיהם כדי
 לנטוע בלב קורא ולא קורא סתם, אלא
 דיין מנוסה, אמנה ודעה, כי דברים
 שבכתב כאלה יכולים להגך רוצ
 חים.

כמוכן שכאן לא עלה חלילה על דעת
 חבריו של ליכטהיים לפרסם דבריו
 אלה. לא רצו שהקורא יתעורר לשי
 אלה: אתה, אדוני ליכטהיים, מאמין
 שמנהיגי-הכת וספרותה יכולים ליצור
 אתמוספירה, העלולה לנטוע בלב דינים
 את האמונה באפשרות, כי חברי הכת
 הם רוצחי ארלוזורוב ואינך
 בא לכלל מסקנה קרובת
 ומוכרחת יותר: שמנהיגי הכת הזו
 וספרותה יוצרים אתמוספירה הנוטעת
 בלב חבריה את האמונה בהכרת של
 מעשה הרצח, של חובת הטרור?
 האמנם אתה תמים כל כך או שאתה
 מפתח מפני המסקנות המשתלשלות
 בהכרת מדברריך?